

Wikipedia over Linux

Wikipedia biedt een grote hoeveelheid informatie over Linux en al zijn aspecten. Hier volgen links naar relevante pagina's in de Nederlandstalige Wikipedia, enigszins gegroepeerd naar onderwerp.

Waarschuwing: Helaas zijn niet alle pagina's even up-to-date. Bij twijfel is het aan te raden door te klikken naar de Engelstalige pagina, die vaak beter bijgewerkt is, en veelal meer informatie biedt.

Linux

Linux	Linux is een open-source -, Unix -achtig besturingssysteem gebaseerd op de Linuxkernel .
Linuxdistributie	Een Linuxdistributie of ook wel <i>distro</i> is een besturingssysteem bestaande uit de Linuxkernel en andere software die op elkaar is afgestemd.
Linus Torvalds	Linus Benedict Torvalds (Helsinki , 28 december 1969) is een Fins-Amerikaans informaticus , die het bekendst is vanwege de initiële ontwikkeling van de Linuxkernel en daar tegenwoordig nog steeds coördinator van is.
Tux	Tux is de mascotte van de Linux-kernel .
GNU	GNU (<i>GNU's Not Unix</i>) is een in 1984 door Richard Stallman gelanceerd project met als doel een volledig vrij besturingssysteem voor computers te maken
POSIX	POSIX [®] , de afkorting van portable operating-system interface is een standaard waaronder de IEEE-1003 standaarden en delen van ISO/IEC 9945 vallen.
LSB	De Linux Standard Base of LSB is een open standaard die wordt opgesteld door de The Linux Foundation . De LSB is opgesteld om de compatibiliteit tussen verschillende Linuxdistributies en andere Unix-achtige of op UNIX gebaseerde besturingssystemen te bevorderen.
GRUB	GRUB (Grand Unified Bootloader) is een van de mogelijke bootmanagers die men kan gebruiken op een multiboot -systeem. Het is tegenwoordig de standaardbootloader van de meeste Linuxdistributies .

Linux licentie

Vrije software	Vrije software is software die aan gebruikers bepaalde rechten ten aanzien van het bestuderen, wijzigen en opnieuw distribueren van de broncode toekent.
Opensourcesoftware	Opensourcesoftware (soms ook <i>openbronsoftware</i>) is computerprogrammatuur waarvan de gebruiker de licentie heeft om naast gebruiker, ook ontwikkelaar te zijn.
GPL	De GNU General Public License of kortweg de GPL is een copyleftlicentie voor software , bedacht door Richard M. Stallman van GNU , die (in het kort) stelt dat je met de software mag doen wat je wilt, inclusief aanpassen en verkopen, mits je dat recht ook doorgeeft aan anderen en de auteur(s) van de software vermeldt.

Linux distributies

Debian	Debian is een vrij besturingssysteem voor een breed scala computerarchitecturen .
Ubuntu	Ubuntu is een Linuxdistributie voor desktopcomputers , laptops , servers , tablets en smartphones . Ubuntu is gebaseerd op de Linuxdistributie Debian , maar onderscheidt zich hiervan door twee keer per jaar nieuwe versies uit te brengen.
Kubuntu	Kubuntu is een Linuxdistributie en een officiële dochterdistributie van Ubuntu . Kubuntu gebruikt KDE als desktopomgeving .
Lubuntu	Lubuntu , een samentrekking van LXDE en Ubuntu , is een Ubuntu -gebaseerde Linuxdistributie die als desktopomgeving LXDE gebruikt.
Xubuntu	Xubuntu is een op Ubuntu gebaseerde Linuxdistributie die als desktopomgeving Xfce gebruikt.
Ubuntu MATE	Ubuntu MATE is een Linuxdistributie gebaseerd op Ubuntu . Hierbij wordt er in plaats van Unity standaard de desktopomgeving MATE geïnstalleerd.
Linux Mint	Linux Mint is een Linuxdistributie gebouwd met pakketten afkomstig uit de Ubuntu -archieven, verkrijgbaar in de vorm van een installeerbare live-cd .

Linux Mint Debian Edition	Linux Mint Debian Edition (LMDE) is een semi ^[1] rolling-release-Linuxdistributie gebaseerd op Debian , waardoor het besturingssysteem niet steeds opnieuw geïnstalleerd hoeft te worden wanneer een nieuwe versie beschikbaar komt.
Zorin OS	Zorin OS is een meertalige Linuxdistributie gebaseerd op Ubuntu . Zorin OS heeft een grafische gebruikersomgeving die gelijkaardig is aan Microsoft Windows.
openSUSE	SUSE Linux (kortweg SUSE) is een van de bekendste Linuxdistributies . OpenSUSE is de gratis editie van SuSE en ook die met de snelste ontwikkeling, een uitgebreide gemeenschap helpt hieraan mee.
Fedora	Fedora is de directe opvolger van de niet-commerciële versie van de Red Hat Linuxdistributie .
Mageia	Mageia is een Linuxdistributie die ontwikkeld wordt door de non-profitorganisatie Mageia.
PCLinuxOS	PCLinuxOS is een Linuxdistributie die onder de GPL -licentie is te verkrijgen en waarvoor geen kosten in rekening worden gebracht.
Puppy Linux	Puppy Linux is een Linuxdistributie ontwikkeld door Barry Kauler. Het staat bekend om zijn kleine bestandsgrootte, betrouwbaarheid en de makkelijk te gebruiken grafische gebruikersomgeving .
Slackware	Slackware Linux is een Linuxdistributie die ontworpen werd om flexibel, stabiel en up-to-date te zijn.

Linux onderdelen

Linuxkernel	De Linuxkernel is de kernel (kern) van besturingssystemen uit de Linuxfamilie .
Tekstuele gebruikersomgeving (TUI)	Een tekstuele gebruikersomgeving of tekstuele gebruikersinterface , ook vaak een <i>character-based user interface</i> (CBUI) of een <i>op tekst gebaseerde gebruikersinterface</i> (<i>text user interface</i> , TUI) genoemd, is een gebruikersomgeving die op eenvoudige computerschermen (terminals) gebruikt wordt, of via speciale programma's geëmuleerd wordt binnen een grafische omgeving .
Opdrachtregelinterface (CLI)	Wanneer een shell of computerprogramma de command-line-interface afgekort CLI (ook wel opdrachtregelinterface , commandoregel , terminal of command line interface (Engels) aanbiedt, wil dat zeggen dat gebruiker regels met tekst die een of meerdere opdrachten bevatten moet invoeren.
Shell	Een shell is een interactief computerprogramma waarmee een gebruiker met een command-line-interface opdrachten kan geven aan het besturingssysteem van een computer .
Bash	Bash , wat staat voor Bourne Again Shell , is een shell voor POSIX -systemen en wordt onder andere gebruikt op Linux en OS X .
Grafische gebruikersomgeving (GUI)	Een grafische gebruikersomgeving (ook wel aangeduid met het Engelse Graphical User Interface , afgekort GUI , vaak uitgesproken als "goewie") is een manier van interactie met een computer waarbij grafische beelden, widgets en tekst gebruikt worden.
X Window System	Het X Window System , kortweg X of ook X11 genoemd, is een platform om onder verschillende besturingssystemen , zoals Unix en VMS , een grafische bediening te kunnen gebruiken.
X Org Server	X.Org (X11) is een referentie-implementatie van het X Window System en een afsplitsing van XFree86 , die is ontstaan nadat de opensourcelicentie van XFree86 veranderde.
Displaymanager	Een displaymanager (DM), grafisch inlogscher m of beeldbeheerder is een computerprogramma dat helpt bij het opzetten van een grafische X-sessie vanop dezelfde of een andere computer .
Desktopomgeving	Een desktopomgeving (Engels: desktop environment , afgekort DE) is een (grafische) omgeving voor een computer.

Linux desktopomgevingen

GNOME	GNOME is een vrije desktopomgeving voor besturingssystemen die tot de Unix -familie behoren, zoals Linux en BSD .
KDE	KDE (K Desktop Environment) is een vrije en open-source-desktopomgeving en -framework gebaseerd op Nokia's Qt-toolkit voor Linux en andere Unix -achtige besturingssystemen.
LXDE	LXDE , voluit Lightweight X11 Desktop Environment , is een desktopomgeving voor Linux en andere Unix -achtige systemen.

Cinnamon	Cinnamon (Engels voor "kaneel") is een fork van GNOME Shell , de desktopinterface van GNOME 3 . Cinnamon wordt ontwikkeld door het Linux Mint -team.
MATE	MATE (uitspraak: [ˈmaːteː], zoals in het Spaans) is een desktopomgeving die ontstaan is als fork van GNOME 2 .
Razor-qt	Razor-qt is een vrije desktopomgeving voor het X Window System .
Unity	Unity is een grafische schil voor de gebruikersomgeving GNOME ontwikkeld door Canonical voor het besturingssysteem Ubuntu .
Xfce	Xfce is een lichtgewicht grafische gebruikersomgeving voor Linux , Solaris en BSD en Unix .
ROX Desktop	ROX Desktop is een grafische gebruikersomgeving voor het X Window System .

Linux structuur van bestandsopslag

FHS	De Filesystem Hierarchy Standard of FHS definieert een open standaard voor de directory-structuur voor UNIX-achtige besturingssystemen .
Linux bestandssysteem	Het Linuxbestandssysteem is een bestandssysteem voor Linux dat meestal geformatteerd is in ext2 , ext3 of ext4 .
Rootdirectory	De rootdirectory , ook wel de root genoemd, is het hoogste niveau van de boomstructuur van een op een computer aanwezig bestandssysteem .
Mounten	Mounten is anglicistisch jargon voor het beschikbaar maken en aankoppelen van opslagmedia voor een besturingssysteem .
Swap partitie	Met virtueel geheugen wordt een mechanisme bedoeld waarmee een besturingssysteem een deel van de harde schijf gebruikt om tijdelijk niet gebruikte gegevens te bewaren om zo meer werkgeheugen (RAM) vrij te houden voor belangrijkere zaken.

Linux bestandssystemen

Extended File System	Het extended file system (ext) is een van de eerste bestandssystemen die ondersteund werden door het Linux-besturingssysteem en het eerste bestandssysteem dat specifiek voor dat besturingssysteem geschreven werd.
Ext2	Ext2 of second extended file system is een bestandssysteem voor de Linux-kernel .
Ext3	Third Extended File System oftewel ext3 is een bestandssysteem dat wordt gebruikt door Linux -besturingssystemen. Ext3 is in essentie een ext2 -bestandssysteem aangevuld met een journaal .
Ext4	Fourth Extended File System oftewel ext4 is een bestandssysteem dat wordt gebruikt door Linux . Ext4 werd ontwikkeld als een uitbreiding en verbetering van het ext3 -bestandssysteem. Anno 2014 is Ext4 het de facto bestandssysteem voor Linuxdistributies.
Btrfs	Btrfs (B-tree FS , uitgesproken als Butter FS ^{[1][2]}) is een copy-on-write- bestandssysteem ontworpen en geïmplementeerd door Oracle en uitgebracht onder de GNU General Public License (GPL) voor Linuxsystemen .
XFS	XFS is een bestandssysteem dat is ontwikkeld door Silicon Graphics, Inc (SGI) voor het IRIX-besturingssysteem . In mei 2000 heeft SGI XFS vrijgegeven onder de GNU General Public License . XFS is opgenomen in de Linuxkernel sinds versie 2.4.25.
ReiserFS	Het Reiser File System (ReiserFS) is een bestandssysteem ontwikkeld door de onderzoeksgroep van Hans Reiser voor Linuxsystemen .
Reiser4	Reiser4 is een bestandssysteem voor Linux ontwikkeld door Namesys . Het richt zich erop de sterke punten van ReiserFS 3 uit te bouwen en verder op te schuiven richting de database architectuur.

Linux softwarebeheer

Pakketbeheer	Pakketbeheer is in de informatica een methode om software te beheren.
Pakketbron	Een pakketbron , softwarebron , repository of kortweg repo is een opslagplaats van software en de daarmee gerelateerde informatie zoals afhankelijkheden (benodigdheden om een softwarepakket te installeren).
dpkg	Dpkg is de software die aan de basis ligt van het pakketstelsel van Debian en zijn talrijke afgeleiden zoals Ubuntu.

APT	APT, Advanced Packaging Tool of apt is een in C++ geschreven pakketbeheerprogramma dat gebruikt wordt op Linuxdistributies die gebaseerd zijn op Debian .
Synaptic	Synaptic Package Manager (vaak: Synaptic) is een vrij computerprogramma dat een grafische gebruikersinterface in GTK+ biedt voor Advanced Packaging Tool (APT), het pakketbeheerprogramma voor Debian en afgeleide Linuxdistributies .
RPM	RPM Package Manager (of RPM , oorspronkelijk <i>Red Hat Package Manager</i> genaamd) is een package manager die primair is bedoeld voor het besturingssysteem Linux . RPM installeert, updatet, verwijdert, verifieert en bevroegt softwarepakketten . RPM is oorspronkelijk ontwikkeld door Red Hat voor Red Hat Linux , maar wordt nu door vele Linuxdistributies gebruikt.
PackageKit	PackageKit is een GTK+ frontend voor een package manager .
Applmage	Applmage (voorheen: Klik) is een systeem om software uit te voeren op Linux . Het maakt gebruik van één computerbestand (.Applmage) per programma , en bevat alles wat een programma nodig heeft om te werken. Iedere gebruiker kan het bestand uitvoeren, ook zonder beheerdersrechten en op een live-cd .

25 september 2016
update 10 juli 2024
Hans Lunsing